

Kunnskapsdepartementet

Utkast til nasjonal faglig retningslinje for audiografutdanningen

Innledning

I henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3-2 andre ledd kan departementet fastsette rammeplaner for enkelte utdanninger. For helse- og sosialfagutdanninger er det fastsatt Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger. Forskriften gir igjen hjemmel for fastsetting av retningslinjer for hver enkelt utdanning. Det foreliggende dokumentet utgjør en nasjonal faglig retningslinje for audiografutdanningen.

Retningslinjen er førende for universiteter og høyskoler i arbeidet med å utvikle lokale planer. Retningslinjen skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon. Retningslinjene skal også sikre en felles sluttkompetanse om samers rettigheter og samenes status som urfolk, jfr. forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger.

Retningslinjen er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) jfr. forskrift om Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, jfr. det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring.

"Et kvalifikasjonsrammeverk er en samlet, systematisk og nivådelt beskrivelse av formelle kvalifikasjoner som kan oppnås innenfor et utdanningssystem. (...) Nasjonale kvalifikasjonsrammeverk er basert på nasjonens utdanningssystem, viser nivå og progresjon og sammenheng til arbeidsliv og samfunnsliv."

Formål

Formålet med audiografutdanningen er å gi samfunnet tilgang til fagpersoner med hørselsfaglig kompetanse. Studiet gir kompetanse til å arbeide i helsesektoren og på andre samfunnsområder, i offentlig og privat virksomhet, og på nasjonale og internasjonale arenaer.

Audiologi omhandler studie av lyd og hørsel i et tverrfaglig perspektiv, inkludert evaluering av hørselsfunksjon og habilitering- og rehabilitering av personer med hørselsutfordringer. Kandidatene skal etter endt utdanning være i stand til å bedre kommunikasjonen for barn, voksne og eldre med nedsatt hørsel, fremme mestring av hørselsrelaterte utfordringer, med mål om å bedre helse, livskvalitet, deltagelse og inkludering. Studiet skal også gi kandidaten forutsetninger for å utføre hørselsforebyggende arbeid, påvirke faglig utvikling og utvikle audiologi som fagfelt.

Kompetanseområder

Læringsutbyttebeskrivelsene for audiografutdanning er fordelt under følgende kompetanseområder

- I. Profesjon, identitet og etikk
- II. Individ, omgivelser, funksjon og helse
- III. Kunnskapsbasert yrkesutøvelse
- IV. Lyd og signaler
- V. Folkehelse og kulturforståelse
- VI. Samhandling og rettigheter
- VII. Forskning, innovasjon og ledelse

Læringsutbyttebeskrivelser

En læringsutbyttebeskrivelse er en beskrivelse av hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som et resultat av en læringsprosess. I forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningene § 2 er det angitt 12 felles læringsutbyttebeskrivelser som skal inkluderes i retningslinjen. Disse er markert med stjerne.

I. Profesjon, identitet og etikk

Kunnskap

Kandidaten

1. har kunnskap om audiologiens historie, utvikling, egenart og plass i samfunnet, samt kjenner til fremtidige utfordringer innen fagfeltet
2. har kunnskap om etisk teori, ulike verdioppfatninger og menneskesyn
3. kan oppdatere sin kunnskap innen audiologisk profesjonsutvikling på nasjonalt og internasjonalt nivå

Ferdigheter

Kandidaten

1. kan anvende relevant kunnskap for å møte andre med et helhetlig menneskesyn, respekt og empati
2. kan reflektere over egen profesjonsidentitet og justere egen faglig utøvelse i behandlingssituasjoner og i samhandling med aktuelle samarbeidspartnere

Generell kompetanse

Kandidaten

1. *har innsikt i og kan selvstendig identifisere, reflektere og håndtere etiske problemstillinger i sin tjenesteutøvelse
2. har innsikt i og kan følge audiografenes profesjonsetikk og relevant lov- og regelverk, samt generelle retningslinjer, forskrifter og lover for helsepersonell

II. Individ, omgivelser, funksjon og helse

Kunnskap

Kandidaten

1. har bred kunnskap om hørselssystemets anatomi, patologi og fysiologi
2. har bred kunnskap om hvordan samspillet mellom individ, funksjonsnedsettelse og omgivelser påvirker aktivitetsutførelse, deltakelse, helse og livskvalitet gjennom livsløpet
3. har kunnskap om psykososiale forhold, kroppens struktur, funksjon og utvikling som forutsetning for helse, aktivitet og deltagelse

Ferdighet

Kandidaten

1. kan anvende hørselsfaglig kunnskap for å møte individets behov i et helhetsperspektiv, og tilrettelegge for å fremme mestring, selvstendighet og deltagelse
2. *kan anvende faglig kunnskap for å veilede brukere, pasienter og pårørende og relevant personell som er i lærings-, mestrings- og endringsprosesser

Generell kompetanse

Kandidaten

1. Kjenner til hvordan forekomst av flere ulike sykdommer eller lidelser samtidig hos samme person kan påvirke individets totale funksjon, og tar hensyn til dette i behandlingsforløpet

III. Kunnskapsbasert yrkesutøvelse

Kunnskap

Kandidaten

1. har bred kunnskap om teorier og metoder innen audiologisk utredning, habilitering og rehabilitering og ivaretar ulike forutsetninger og behov hos barn, unge, voksne og eldre
2. har bred kunnskap om barn og unge, ivaretar deres behov for audiologisk behandling og/eller hørselsrelaterte tjenester, sikrer deres medvirkning og rettigheter og henviser videre ved behov
3. *har bred kunnskap om relasjons-, kommunikasjons-, rådgivnings- og veiledningskompetanse som gjør kandidaten i stand til å forstå og samhandle med brukere, pasienter og pårørende
4. har bred kunnskap om relevante kvalitetssikringsmetoder, standarder- og retningslinjer, og bruken av disse

5. *har kunnskap om digital teknologi, og kan bistå i utviklingen av og bruke egnet teknologi både på individ- og systemnivå
6. kan oppdatere sin kunnskap og kan foreta faglige vurderinger, avgjørelser og handlinger i tråd med kunnskapsbasert praksis
7. kjenner til viktigheten av bruker- og pårørendekunnskap

Ferdighet

Kandidaten

1. kan anvende faglige kunnskaper om hensiktsmessige metoder for kvalitetssikring innen forebyggende audiologi og ved utredning, behandling og oppfølging av personer i et pasientforløp
2. kan anvende faglig kunnskap for tolkning og formidling av audiologiske testresultater
3. kan anvende faglig kunnskap om hensiktsmessige metoder, utstyr og medisinskteknologiske løsninger, og valg av disse i utredning, habiliterings- og rehabiliteringsprosesser i alle livsfaser
4. kan beherske livreddende førstehjelp
5. *kan vurdere risiko for uønskede hendelser og kjenner til metoder for å følge opp dette systematisk

Generell kompetanse

Kandidaten

1. kan planlegge og gjennomføre habiliterings- og rehabiliteringsprosesser i samarbeid med pasienter, pårørende og andre helseaktører
2. kan planlegge, dokumentere og formidle sin faglige kunnskap på måter som er tilpasset målgruppen
3. kan planlegge og lede tverrprofesjonelt og tverrsektorielt samarbeid

IV. Lyd og signaler

Kunnskap

Kandidaten

1. har bred kunnskap om persepsjon av lyd og hvilke faktorer som påvirker dette, hos personer med normal hørsel og ulike hørselstap
2. har bred kunnskap om signalers oppbygging, beskrivelse, dB-skalering og overføringssystemet
3. har bred kunnskap om talens akustiske oppbygging som innbefatter produksjon, overføring og mottak av talelyder

4. har bred kunnskap om hvordan støy påvirker hørselssystemet og individet generelt
5. har kunnskap om lydmålinger og regelverk for støybelastning
6. kan oppdatere sin kunnskap om regelverk, prinsipper og standarder innen lyd miljø, akustikk og universell utforming

Ferdighet

Kandidaten

1. kan anvende faglig kunnskap om sammenhengen mellom lydens egenskaper og oppfattelse, for å forstå bakgrunnen for målinger av ulike nivå i hørselssystemet og konsekvenser av hørselstap

Generell kompetanse

Kandidaten

1. kan formidle sammenhengen mellom lydoppfattelse og hørselsfunksjon til pasienter, pårørende og personer i og utenfor fagfeltet

V. Folkehelse og kulturforståelse

Kunnskap

Kandidaten

1. har bred kunnskap om folkehelse og forebyggende virksomhet innen audiologi
2. *har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
3. *har kunnskap om sosiale og helsemessige problemer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer
4. har kunnskap om hvordan lokale, nasjonale og globale helse- og miljøutfordringer og forskjeller påvirker individers aktivitetsmulighet og livskvalitet

Ferdigheter

Kandidaten

1. *kan anvende faglig kunnskap til å identifisere og følge opp mennesker med sosiale og helsemessige problemer som har hørselsrelaterte utfordringer, sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, eller henvise videre ved behov
2. *kan anvende faglig kunnskap for å forstå sammenhengene mellom helse, utdanning, arbeid og levekår, og bruke dette i sin tjenesteutøvelse overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering

Generell kompetanse

Kandidaten

1. har innsikt i kulturelt betingede oppfatninger av funksjonshemming, helse, sykdom og behandling, kan utveksle meninger og synspunkter med pasienter, pårørende og fagpersoner, og forstå andres perspektiver og ståsteder

VI. Samhandling og rettigheter

Kunnskap

Kandidaten

1. *har kunnskap om og forholder seg til helse- og sosialpolitiske føringer
2. *har kunnskap om barn og unge og er en utøver som ivaretar deres behov for behandling og/eller tjenester og kan sikre deres medvirkning og rettigheter
3. *kjenner til samers rettigheter, og har kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk

Ferdigheter

Kandidaten

1. *kan anvende faglig kunnskap for å samhandle både tverrfaglig, tverrprofesjonelt, tverrsektorielt og på tvers av virksomheter og nivåer, og initiere slik samhandling
2. *kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet, lover, regelverk og veiledere i sin tjenesteutøvelse

Generell kompetanse

Kandidaten

1. har innsikt i og forholder seg til helse- og sosialpolitikk, kjenner til og kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet
2. har innsikt i andre relevante profesjoners kompetanseområde som grunnlag for samarbeid

VII. Forskning, innovasjon og ledelse

Kunnskap

Kandidaten

1. har kunnskap om forskningsetikk og metoder for innsamling og analyse av empirisk materiale
2. kjenner til forskningsmetoder, vitenskapsteorier og kunnskapsteorier med relevans for audiologi
3. kan oppdatere sin kunnskap innen relevant litteratur, forskningsmetoder og referansebruk

Ferdigheter

Kandidaten

1. *kan anvende faglig kunnskap til å dokumentere, kvalitetssikre, vurdere og formidle egen praksis
2. kan anvende relevante teoretiske perspektiver i arbeid med faglige problemstillinger
3. kan beherske skriftlig og muntlig rapportering med korrekt referansebruk
4. kan kritisk vurdere kilder, ny kunnskap og informasjon ut i fra eksisterende faglig kunnskap
5. *kan vurdere og beskrive egne læringsbehov, tilegne seg ny kunnskap og foreta faglige vurderinger, avgjørelser og handlinger i tråd med kunnskapsbasert praksis

Generell kompetanse

Kandidaten

1. kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver selvstendig og ansvarlig i ulike situasjoner og vise evne til refleksjon og kritisk tenkning
2. kan planlegge og gjennomføre systematisk kunnskaps- og utviklingsprosjekter
3. kan planlegge, gjennomføre og lede kvalitetsforberedende arbeidsprosesser
4. *kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser og kan bidra til tjenesteinnovasjon og systematiske og kvalitetsforbedrende arbeidsprosesser

Studiets oppbygging

Studiet er en bachelorutdanning og har et omfang på 180 studiepoeng.

Studiet er prosessorientert, følger en naturlig progresjon og gir en suksessiv faglig fordypning gjennom hele studieforløpet. Teoretiske og praktiske ferdigheter er samordnede og integrerte.

Første og andre studieår omhandler grunnleggende audiologisk vitenskap og fag egnet til å gi kandidatene kompetanse og verktøy som grunnlag for samhandling med pasienter/brukere, og andre aktører innen helsevesenet. Kandidatene får kunnskap og kompetanse innen teori, ferdigheter og audiologisk virksomhet.

Tredje studieår omhandler teoretisk og klinisk fordypning.

Praksisstudier gjennomføres internt og i ekstern virksomhet for at kandidatene skal få anledning til å anvende ervervet kunnskap og lære gjennom praktisk yrkesutøvelse.

Praksisstudier omfatter et minimum på 16 uker fordelt over 3 studieår.